KÜLTÜR avrupa

Aylık Kültür ve Sanat Dergisi | Ekim 2016 | Sayı: 8 | www.avrupa-kultur.eu

Meltem Kaptan "Olayı"

Bremen'de Türkçe Macbeth

- BERLİN'DE SERGİ: SELF-TRANSLATION
- "KANKIRMIZI AYAKKABILAR" OYUNU
- ÇİĞDEM AKYOL'UN ERDOĞAN BİYOGRAFİSİ

İçindekiler

KOMEDYEN, SUNUCU, OYUNCU VE ŞİMDİ DE YAZAR
Meltem Kaptan "olayı"
IŞIN TOYMAZ
İyi bir evsahibi nasıl mı olur? Bir yemek kaşığı vahşi Türk balı, bir tutam kışkırtıcı cazibe, bunları kıvırcık kafayla karıştır, üzerini de Doğubatı Vestfalya'nın esmer ekmeği ile süsle. Bu lezzetin adı Meltem, Türk-Alman uyumunun en bereketli ayartılışı... Ünlü komedyen, 1Live, Funkhaus Europa ve Sat 1'daki "Das grosse Backen" ve "DesOrientiert" adlı solo programlarla kalpleri fethetti. Almanya'nın Gütersloh kentinde doğan, Türkçe ve Almancayı su gibi konuşan, İngilizce ve Fransızcayı da döktüren 36 yaşındaki Rizeli Meltem Kaptan, komedyen, sunucu ve oyuncu olarak ülkede adından başarıyla söz ettiriyor.
SAYFA: 4

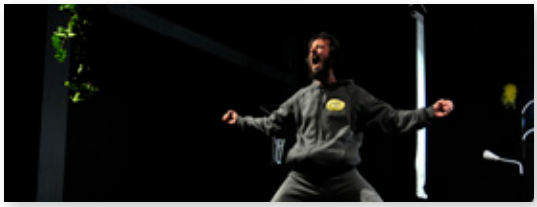

ERKAN UYANIKSOY: "SHAKESPEARE ZAMANI BÜKÜYOR"
Bremen'de Türkçe Macbeth
ORHAN ÇALIŞIR
İstanbullu genç tiyatro topluluğu ReBeZe 13 Ekim'de Bremen Shakespeare Company'de izleyici karşısına çıkıyor. Almanya dışında Danimarka, Brezilya gibi ülkelerde bu oyunu sahneleyen ReBeZe topluluğu, 400 yıllık bu sahne eserinin çok başarılı ve güncel bir yorumunu yapmış. ReBeZe'nin Almanya'ya gelmesi dolayısıyla topluluk üyesi Erkan Uyanıksoy ile Shakespeare, Macbeth, Türkiye'de tiyatroların durumu hakkında bir söyleşi yaptık.
SAYFA: 12

BERLİN'DE SERGİ: BİREYİN KENDİNİ İFADE ÇABALARI
Self-Translation
ASUMAN KIRLANGIÇ
Kuratörlüğünü Özlem Çengel-Götzelt'in üstlendiği "Self-Translation" sergisinde yer alan yedi sanatçı birbirinden hem farklı hem de aynı olma durumunu dile getiriyor. Kendini bir dilden ötekine çeviriyor, (tabii ki burada bahsedilen sadece konuşulan dil değil, bireylerin kendilerini ifade ettikleri tüm araçlar) böylece her dil anlatana ve anlatılana göre yeni bir anlam kazanıyor.
SAYFA: 18

YÖNETMEN NATASCHA KALMBACH VE "KANKIRMIZI AYAKKABILAR"

Çocukların hayal dünyası mı, büyüklerin gerçeği mi?

RUHSAR GÜMÜŞDAL

Bu yaşta masal mı okuyacağız? Bunun cevabı, aslında çocuk tiyatrolarında. Heidelberg Şehir Tiyatrosunun Çocuk ve Gençler Bölümü Müdürü ve Yönetmen Natascha Kalmbach şöyle diyor: "Günümüzün masal diyarı tiyatrolardır. Çocuk tiyatroları sadece çocuklara hitap etmiyor. Çocuklarını tiyatroya getiren anne babalara, büyükanne ve büyükbabalara da hitap ediyor. Tüm ailenin zevk alacağı gösteriler... Oyunun içeriği, öğretisi gerçek olabilir, ama biz masal büyüsünün örtüsünü de kullanmaya çalışıyoruz."

SAYFA: 22

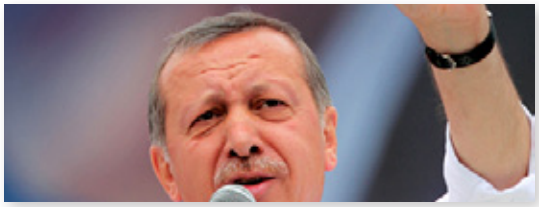

ALMAN KÜLTÜR ENDÜSTRİSİ BİZE NASIL MI BAKAR?

Erdoğan'ın değil "Türkçeli yeni Almanların" biyografisi

OSMAN ÇUTSAY

Türkiye, Almanya için önemli. Bunu medyanın ve kültür endüstrisinin gündemine bakınca da hemen görebiliyoruz. Haberlerin ilk sırasında sık sık Türkiye yer alıyor; kitap listelerinde de Türkiye ve Türklere dair kitaplar birbirini kovalıyor. Ama tersi, uzun bir süredir daha doğru: Almanya, Türkiye için çok daha önemlidir, öyle ki, Berlin ekonomik temelli bir vazgeçilmezlik payesi almış bulunuyor. Bu temel, örneğin Amerikan ağırlığında yok, orada askeri ve siyasi yoğunluk öne çıkıyor. O zaman Alman medyasının Türkiye ilgisini yadırgamamak lazım. Kitap dünyası da öyle. Alman yayınevleri neredeyse her hafta Türkiye'yle şu veya bu biçimde ilintili birkaç kitap yayımlıyor. Gazete ve görsel-işitsel medyada ise ilgi zaten çok yoğun, çünkü Türkiye ve bağlantıları her zaman acil gündemin bir parçası. Peki, bu kitaplar ve yazarları çözülen Türkiye'yi anlatabilir mi?

SAYFA: 26

MÜNİH VE "BÜYÜK GÖÇÜN" 55'İNCİ YILINDA DURUM

Genç kuşağın bilanço arayışları

Türkiye ile Federal Almanya arasında imzalanan işgücü göçü anlaşmasının 55'inci yıldönümü Münih'te de bir toplantıyla tartışmaya açılıyor. Göç süreci ve sonuçlarının masaya yatırılacağı toplantı BIM e.V (Bavyera Göç Enstitüsü) tarafından 11 Kasım 2016 Cuma akşamı gerçekleştirilecek.

SAYFA: 36

KOMEDYEN, SUNUCU, OYUNCU VE ŞİMDİ DE YAZAR

Meltem Kaptan "OLAYI"

IŞIN TOYMAZ

STUTTGART

İyi bir evsahibi nasıl mı olur? Bir yemek kaşığı vahşi Türk balı, bir tutam kışkırtıcı cazibe, bunları kıvırcık kafayla karıştır, üzerini de Doğubatı Vestfalya'nın esmer ekmeği ile süsle. Bu lezzetin adı Meltem, Türk-Alman uyumunun en bereketli ayartılışı...

Ünlü komedyen, 1Live, Funkhaus Europa ve Sat 1'daki "Das grosse Backen" ve "DesOrientiert" adlı solo programlarla kalpleri fethetti. Almanya'nın Gütersloh kentinde doğan, Türkçe ve Almancayı su gibi konuşan, İngilizce ve Fransızcayı da döktüren 36 yaşındaki Rizeli Meltem Kaptan, komedyen, sunucu ve oyuncu olarak ülkede adından başarıyla söz ettiriyor.

Şan dersleri, resim ve yönetmenlik eğitimleri alan, Boğaziçi Üniversitesi'nde "yurtdışı yükseköğrenimi de gören", Almanya'nın Türk kökenli yükselen yıldızı Meltem Kaptan, Müjdat Gezen Tiyatro Okulu'ndan mezun. Amerika'da oyunculuk eğitimine devam eden komedyen Marburg Üniversitesi'nden Edebiyat ve Medya Bilimleri Bölümü'nde yükseköğrenimini tamamladı.

2008 yılından bu yana çeşitli Alman televizyon kanallarında, tiyatrolarında stand-up şovlarıyla da boy gösteren Meltem Kaptan çok yönlü bir sanatçı.

Ancak Meltem Kaptan son günlerde adından "Verliebt, Verlobt, verbockt: Meine türkisch-deutsche Traumhochzeit" (Aşık oldum, Nişanlandım, Mahvettim: Benim Türk-Alman Rüya Düğünüm) adlı kitabıyla söz ettiriyor.

BU LEZZETİN ADI **MELTEM**, TÜRK-ALMAN UYUMUNUN EN BEREKETLİ AYARTILIŞI...

HORONLU OKUMALAR

TÜRK HELAL ET MAFYASI VE GELİNİN AİLESİNİN KÜLTÜREL SINIRLARI AŞAN ÇILGINLIKLARI OLMASAYDI...

Kitabı, eşi Daniel Holl ile birlikte kaleme alan Meltem Kaptan, Lappan Yayınları arasında okurla buluşan bu çalışmasında gelinlikler, nikah şahitleri, entegrasyon ve sonunda sadece iki kişinin, gelin ve damadın konuşmasına izin verilmeyen bir düğünden söz ediyor. Ağustos ayında okura ulaşan ve eylül ayında okuma akşamlarıyla birlikte büyük ses getiren kitabın konusu özetle şöyle:

Almanya'da yaşayan göçmen bir Türk ailesinin kızı olan hayat dolu Leyla Güneş, hayatının en önemli günüyle karşı karşıyadır. Leyla, 32 yaşındaki Alman avukat Nils Bockheim'la evlilik hazırlıkları içindedir. 21'inci yüzyılın çokkültürlü Almanya'sında çağdaş bir aşk hikayesi yazılmak üzeredir. Tabii manik depresif nikah şahitleri, ağır kilo problemi olan gelin, Türk helal et mafyası ve gelinin ailesinin kültürel sınırları aşan çılgınlıkları olmasaydı...

Almanya'yı hem solo programlarıyla hem televizyon programlarıyla şimdi de kitabıyla kahkaha tufanına tutan Meltem Kaptan ile kitabı hakkında söyleştik:

- Okuma akşamlarınız nasıl gidiyor?

MELTEM KAPTAN - Prömiyer dediğimiz ilk okuma akşamımız çok dolu ve neşeli geçti. Horon teperek, ben gelinliğimle eşim de damatlığıyla okuma akşamına giriş yaptık. Okuma akşamını zaten gelinlik mağazasında yaptık. Yani ortam da her şey de çok uygundu. Kitap yayınlanır yayınlanmaz eşim Daniel ile birlikte birçok talk show'dan davet aldık. Almanya çapında toplam 20 okuma akşamı olacak. Berlin, Frankfurt gibi büyük kentlerde gerçekleşecek. Frankfurt Kitap Fuarı, Leipzig Kitap Fuarı'nda da okumalarımız var.

- Sizce kitabınızı toplumun en çok hangi kesimi merak edip, alıyor?

MELTEM KAPTAN - Çokkültürlü yaşam süren ya da çevresi olanlar çok rağbet ediyor. Çiftuluslu evlilik yapanlar bu kitabı tercih edenler ve elbette 2. ve 3. kuşak Almanca'dan dolayı daha fazla okuyor.

"O TÜRKLEŞİYOR BEN ALMANLAŞIYORUM"

- Kitabınızın bu kadar yankı yaratmasını neye bağlıyorsunuz?

MELTEM KAPTAN - Türk-Alman evlilikleri artıyor. Bu konu komedi şeklinde hiç işlenmemişti. İtalyan-Alman ya da Amerikan-Yunan düğünleri komedilere konu oldu ama, Türk-Alman düğünü ilk kez ele alınıyor.

Uyum konusunda çok yorucu tartışmalar olduğu için herkes bu olumsuzluklardan bıktı usandı. Biz olumlu ve mizahi yönden ele alıyoruz. Uyum kolay, "multikulti" evlilik de çok kolay demiyoruz. "Ancak zorluklara ve her şeye rağmen değiyor", diyoruz.

- Siz de evlenirken eşinizle benzer olayları yaşadınız mı? Yoksa Nils ve Leyla siz ve eşiniz mi?

MELTEM KAPTAN - Paralellikler var. Abartmalar var haliyle. Ama kitabın içindeki karakterler gerçek hayattan, çevremizdeki karakterler. Örneğin Almanya, Türkiye'den gelen akrabalarla dolup taşıyor. Babanın uçan kuşu düğüne davet etmesi. Gerçek hayatta da bizim düğün törenimiz 140 kişilikti. Alman kayınvalidem şoka girdi. "Bu nasıl kalabalık bir düğün!" diye neredeyse bayılıyordu. Oysa babamlar için bu rakam çok düşüktü. "Böyle düğün mü olur?" diye söylenip duruyordu. Yani Türklere az Almanlara çok.

Eşimin de uzun yıllara dayanan oyunculuk ve müzik geçmişi var. O gittikçe

PARALELLİKLER VAR. ABARTMALAR VAR HALİYLE. AMA KİTABIN İÇİNDEKİ KARAKTERLER GERÇEK HAYATTAN, ÇEVREMİZDEKİ KARAKTERLER.

Türkleşiyor ben gittikçe Almanlaşıyorum. Türkiye'de araba kullanıyor. Dönünce hala Almanya'da Türkiye'deki gibi bıçkın şöförlüğünü sürdürüyor mesela.

Düğünümüzde eşim evden davul zurnayla gelin alma geleneğini istedi, ben de Almanlardaki tabak kırma adetini istedim. Kendi düğünümüzü planlarken öyle şeyler yaşadık ki, "Bunlardan kitap olur" diye söylenip duruyordum. Baktık gerçekten çok komik şeyler oluyor, 20 sayfayı kaleme aldık. Lappan Yayınevi ile görüştük. Bu romanın arkasında oyuncu bir ismin de olduğunu görünce kabul ettiler.

- Türk Alman evliliklerinde çiftlere ya da ailelerine kitabınızın rehberlik yapabileceğini düşünüyor musunuz?

MELTEM KAPTAN - Kitap yayınlandıktan sonra bize çok e-posta ve mektup gönderen oldu. "Aaa tamamen aynı konular, aynı şeyleri biz de yaşıyoruz" diye yazan çok. "Multikulti" (Çokkültürlü) yaşamda aslında bütün bunların olduğunu görünce rahatlıyorlar. Tartışmalarında ve korkularında yalnız olmadıklarını gösteren rahatlatıcı bir kitap. Çift uluslu evliliklerde olabilen şeyler.

BEN GİDEREK ALMANLAŞIYORUM EŞİM DE TÜRKLEŞİYOR

- Sizce de Alman düğünleri ve Alman gelinleri biraz Türkleşip, Türk düğünleri ve gelinleri de biraz Almanlaşmış olabilir mi?

MELTEM KAPTAN - Bizim gelin konvoyunu Almanlar da yapıyor. Alman gelinleri artık gelinliklerini Türk gelinlikçilerden almaya başladı. Almanları bize benzettik. Türk gelinleri ise kalbi kesip içinden geçme, daha az davetli ile tören, gelinlikte sadeliği tercih ediyorlar. Alman makyajı olsun, hafif olsun diyorlar. Türklerde fotoğraf çekimi stüdyoda ailelerle değil artık doğada tarihi yerlerde gerçekleşiyor. Damat metrodan inerken binerken... Bir de hem gelinin hem damadın Alman olduğu bir Alman düğününde sadece Türk menüsü servis edildiğini gördüm.

YASEMİN ŞAMDERELİ FİLMİNİ ÇEKSE KEŞKE

- Kitabınızın filmi çekilse romantik komedi dalında izlenme rekorları kıracağa benziyor. Kimin çekmesini isterdiniz?

MELTEM KAPTAN - Çok isteriz. Kitabı çok canlı yazdık. Yazarken her şey film gibi geçiyordu önümden. "Almanya" filmini çok sevmiştim. Bu filmin başarılı yönetmeni Yasemin Şamdereli'nin benim kitabımı da sinemaya uyarlamasını çok isterim. Elbette kendim de oynamayı arzu ediyorum.

- Türkler ve Almanlar 50 yılı aşkındır bir arada yaşıyor. Birbirlerine âşık oluyorlar, seviyorlar, birbirleriyle evleniyorlar, birlikteliklerinden çocukları oluyor. Hâlâ "entegrasyon"u telaffuz etmek size de komik gelmiyor mu?

İLK SAHNEYE ÇIKTIĞIMDA BEN BİLE DAHA BİR ERKEKSİYDİM..

MELTEM KAPTAN - Tabii ki komik geliyor. Buradaki yaşam içimize öyle işlemişki elbette bana da komik geliyor. Zor bir dönemden geçiyoruz ve entegrasyonun gündemde olması ise gayet normal. Ancak uyum yolunda bunca çaba boşa değildi. Multikulti'yi kimse bizim elimizden alamaz. Zor dönemde herşeyi bozacak değiliz. Türk Alman dostluğunu kemikleşmiş kısmını artık kimse bozamaz. Elbette katedecek yol var önümüzde.

- Evlenmek üzere olan bir Türk- Alman çifte mutlu bir yuva kurabilmeleri için 5 ipucu verebilir misiniz?

MELTEM KAPTAN -Sabır, sabır, sabır , sabır, sabır. Altıncısı ise hoşgörü olsun.

- Kitabınızı Türkçe de okuyabilecek miyiz?

MELTEM KAPTAN - Çevirisi olursa espri yönünden çok şey kaybolur. Almanya'daki Türk-Alman evlilikleri Türkiye'deki insanlara uzak olabilir.

- Almanya'da Türk kökenli komedyen deyince akla genellikle karşı cinsten meslektaşlarınız geliyor. Çok az Türk kadının cesaret ettiği bir alana girmişsiniz. Bu alana girerken nelerle karşılaştınız?

MELTEM KAPTAN - İlk başladığımda genellikle kafalarda kadından komedyen olmaz, bakışı hâkimdi. Artık onu aşıyoruz gibi. Ben bile ilk dönemde sahneye çıktığımda, başta daha erkeksi çıkıyordum. Artık dişi komedyenler normal olmaya başladı. Orada da yol katettik. Yine de hemcinslerimizin sayısı az.

- Gösterileriniz, programlarınız genellikle Almanca. Yeni kitabınız da öyle. Türkçe programlar, kitaplar var mı görünürde?

MELTEM KAPTAN - Annem öğretmen. Atasözleri hayranı. Annem Melek Kaptan ile birlikte "Türkçe Almanca Atasözleri Sözlüğü" yayınlamıştık, Önel yayınları arasında çıktı. Funkhaus Europa'da "Domates Biber Patlıcan" bölümünde de Türkçe-Almanca komedi sunduk.

Kitabın stand-up şeklinde bir komedi programı olacak. Ancak buradaki Türklere yönelik sadece Türkçe program olabilir. Bu da yeni ve farklı bir konsept demek.

SAHNEDE PARMAĞIMLA GÖSTERİP UYUMU ANLATMAK GİBİ BİR DERDİM YOK.

- Türklerle Almanlar sizce aynı şeylere birlikte gülebiliyorlar mı?

MELTEM KAPTAN - Türkler gösterilerime çok geliyorlar. Anneleriyle gelip gösterilerimi annelerine tercüme edenler bile var. Her zaman nasıl eleştirdiğinize bağlı. Amacım şovlarda yermek değil. Bazı komedyenler hep suçlu arar. Mağduru oynar. Şovlarımda ben bu konuya çok hassas yaklaşıyorum.

Türkler varsa dengeleri gözetmek gerekiyor. İki toplum da aynı şeye gülebiliyor. Sahnede olduğumda tamamen genç Türk kadının bakışı ortaya çıkıyor. İlle de sadece Türk konusu işlememe gerek yok. İstemesem de böyle. Entegrasyonu yaşamak gerekiyor. Sahnede parmağımla gösterip uyumu anlatmak gibi bir derdim yok.

ORTALIĞI TOPARLAYIP, GÜLMEYE DEVAM

- Almanlar göçmenlerle ilgili özellikle de Türklerle ilgili en çok neye gülüyorlar?

MELTEM KAPTAN - Türkler bizlerle ilgili konuları daha iyi tanıyıp bildikleri için daha çok gülüyorlar. Almanlar da kendileri ile ilgili bölümlere daha çok gülüyorlar. Şehir şehir de nelere gülündüğü değişiyor. Her kentin yapısına göre gülmeleri de değişiyor.

- Terör tehdidi, İslamofobi, ırkçılığın tırmanması, mülteci sorunu, Türkiye'deki darbe girişiminin ardından Almanya-Türkiye arasındaki siyasi gerginlik derken, bunca yıllık Türk Alman dostluğu sizce yıprandı mı? Gelecekte birlikte gülmeye devam edecek miyiz?

MELTEM KAPTAN - Zaten sıkı olan Türk-Alman dostluğuna bir şey olacağını sanmıyorum. Entegrasyon konusu, ne yazık ki son günlerde yine ön planda. Ama başka çaremiz yok, ortalığı toparlayıp gülmeye devam edeceğiz.

PoliTeknik
| EYLÜL/EKİM 2016 | Sayı: 13 |
SYMPOSIUM
DRAFTING COMMITTEE 1948
ERWEITERUNG des MENSCHENRECHTS auf BILDUNG - 2018
„Die Idee"
Prof. Dr. Wolfgang Lenzen · Prof. Dr. Michael Klundt · Prof. Dr. Marlies W. Fröse
„Die Gegenwart der Erziehungs- und Bildungspraxis aus Sicht Internationaler Organisationen und Lehrergewerkschaften"
UNESCO · Mariis Tepe · Kumar Ratan
„Erfahrungen von Studenten und Schülern mit Bildungssystemen"
Frederik Eckerle · Derya Çakılı · Alexandra A. Flouli
Dokumentation des Projekts
„Erweiterung des Menschenrechts auf Bildung 2018"
Prof. Dr. Michael Winkler
29. Oktober 2016
Samstag
„Erweiterung des Menschenrechts auf Bildung - 2018"
Symposium 2016
Koordinationsleitung
Die Vereinten Nationen haben das Recht auf Bildung in der Charta der Menschenrechte festgehalten und zur Verpflichtung erklärt – für die Regierungen, für die Zivilgesellschaft, für die Einzelnen. Es trifft zu, dass es nicht verwirklicht ist. Alles muss getan werden, es durchzusetzen.
Aber das reicht nicht mehr. Die Weltlage hat sich so zugespitzt, dass das Recht auf Bildung erweitert werden muss. Es könnte sein, dass Bildung zu dem Weltrecht schlechthin werden muss: Zu einem Kern des menschlichen Selbstverständnisses. Überall und zu jeder Zeit.
Darüber muss gemeinsam gesprochen werden, das muss im gemeinsamen Handeln geschehen – besonnen und auf einander hörend und zugehend.
Dazu laden wir ein – eine Initiative, die schon vielfältig getragen wird, die weltweit schon ein Echo hervorgerufen hat, gar nicht verhaltend, sondern zustimmend. Das sollte übrigens Mut machen.
Seiten 7-10
Alman Medyasına Konu Önerileri
Timo Linsenmaier
Education International - Belçika
EĞİTİM POLİTİKASI VE FİNANS POLİTİKASI – BİRARADA YÜRÜYEBİLİRLER Mİ?
Siyaset, para, güç ve küresel Sürükleyici bir öykünün kolayca gazete manşetlerine girecek düşünülebilir. Ama gündüğü kadarıyla konu e-öğrenim ve eğitim politikaları olduğunda ilgi çok daha düşük.
Fırat Yıldırım
Wuppertal Üniversitesi
MEDYA ARACILIĞIYLA OLUMSUZ KOLEKTİF ÖZDEŞLİK OLUŞUMU
Öylesine bir yandan soğınmacı krizi hakkında nitelikli haberciliğe ve diğer yandan da olumsuz kolektif özdeşlik oluşumu görüşünüzüne uygun bir yanıt bulmak için, konunun medyatik sunuluşu nasıl bir karakteristiğe sahip olmalıdır?
Prof. Dr. Enrique Rodrigues-Moura
Bamberg Üniversitesi
Yetişen bilimsenların için iş koşulları istikrarsız olduğundan, üniversite profesörlüğü için daha uzun soluklu çalışabilenler herşeyden önce dışarıdaki ya da ala birikimi uygun olanlardır.
Prof. Dr. Michael Klundt
Magdeburg-Stendal Yüksekokulu
Alman medyası hoşnutsuz, acı çeken insanların kendi durumlarını iyileştirmek yerine nezaket olarak kötüleştiren parti ve hareketleri desteklemesi için ne kadar "Sarrazinizm-Stoianlığa/zmin gerekli olduğunu kendi kendine sormalı.
www.politeknik.de
info@politeknik.de

ERKAN UYANIKSOY: **“SHAKESPEARE ZAMANI BÜKÜYOR”**

Bremen’de Türkçe **Macbeth**

ORHAN ÇALIŞIR

SHAKESPEARE, 400 YIL ÖNCEYLE BUGÜNÜ BULUŞTURUVERİYOR.

İstanbullu genç tiyatro topluluğu ReBeZe 13 Ekim'de Bremen Shakespeare Company'de, 15 Ekim'de ise Hannover'deki Pavillion'da Shakespeare'in ünlü Macbeth oyununu Türkçe olarak sahneleyecek. Oyun Almanca üst yazılı olacak. Almanya dışında Danimarka, Brezilya gibi ülkelerde bu oyunu sahneleyen ReBeZe topluluğu, 400 yıllık bu sahne eserinin çok başarılı ve güncel bir yorumunu yapmış. ReBeZe'nin Almanya'ya gelmesi dolayısıyla topluluk üyesi Erkan Uyanıksoy ile Shakespeare, Macbeth, Türkiye'de tiyatroların durumu hakkında bir söyleşi yaptık.

BREMEN

- Nedir Shakespeare'in 400 yıllık oyununu hâlâ güncel kılan?

ERKAN UYANIKSOY - Arzular, çelişkiler ve onların Shakespeare'deki dile geliş biçimleri. 400 yıl önceki insanla bugünkü insanın sahip olduğu arzular ve çelişkiler aynı. Ve o arzular ile çelişkiler Shakespeare'in dilinde en basit, çıplak, yoğun ve derin haliyle hayat buluyor.

İnsan eylemlerinin ardındaki itkilere dair Shakespeare'in indiği derinlikte, insan doğasına ait çok basit, tam bu nedenle de her döneme ait, evrensel, zamansız gerçekler var. İktidar, hırs, aşk, korku, cinayet... Hepsi bizim "içeriden" bildiğimiz, kolaylıkla algılayabildiğimiz, tanımlayabildiğimiz kavramlar. Örneğin, Macbeth'in iktidar hırsını hepimiz tanımlarız, belli oranda bir güç arzusu hepimizde vardır. O belli orandaki güce ulaşmak için önümüzde ahlaki bir engel varsa (''Macbeth''de Kral'ı öldürme zorunluluğudur bu engel) bir çelişkiyle baş başasınızdır. Oranlar, engeller, yoğunluklar değişir ama temel arzular ve çelişkiler 400 yıldır aynı.

Diğer yandan, Shakespeare bu kavramların özündeki en can alıcı çelişkilere enfes bir şiirle dokunuyor. Şiiri oyunda olup bitenleri ve karakterin kafasından geçenleri benzersiz imgelerle aktarıyor. İmgeleri benzersiz kılan da bir yanıyla doğrudan, net, somut oluşları, bir yanıyla da insana ait daha derin bir kavrayışı sunan soyutlamaları. Macbeth Kral'ı öldürdüğünde, gece çığlık çığlığa inler: ''Macbeth uykuyu öldürdü!''. Enfes bir imge. Hem çok somut, doğrudan ve fiziksel hem de imgenin yarattığı ekoda zamanı, dönemi olmayan bir estetik var. Shakespeare'in imgesi zamanı büküyor, onun ötesine geçiyor, 400 yıl öncesiyle bugünü buluşturuveriyor.

- İzleyiciler Macbeth'in modern, günümüze uyarlanmış bir yorumunu mu izliyorlar?

ERKAN UYANIKSOY - Evet. Sahnede iki kişiyiz, haliyle bu bir uyarlama. Günümüzle hikâyenin geçtiği dönemi buluşturan bir kâbus zamanında geçiyor diyebiliriz.

SHAKESPEARE'İN İNDİĞİ DERİNLİKTE ZAMANSIZ GERÇEKLER VAR.

ELBETTE HER OYUNUMUZDA ŞÖYLE VEYA BÖYLE **TÜRKİYE**'Yİ DE SAHNEYE TAŞIYORUZ.

- Oyununuz sanki Türkiye'yi anlatıyor?

ERKAN UYANIKSOY - Türkiye'de yaşayan oyuncular olarak, elbette yaptığımız her oyunda şöyle veya böyle yaşadığımız ülkeyi belli oranda sahneye taşıyoruz. Aksi mümkün değil. Tiyatro yapma motivasyonlarımızdan birinin de "derdimizi anlatma derdi" olduğunu düşünürsek, seyircilerimizin bir miktar Türkiye görecelerini söyleyebiliriz.

- Türkiye menşeli ve Türkçe tiyatro oyunları burada genellikle buradaki göçmen topluluğuna seslenir ve Alman tiyatrolarında, onlarla işbirliği ile sahnelenmezler. Sizde durum farklı, bu işbirliği nasıl oldu?

ERKAN UYANIKSOY - Oyunumuzun sahne ve kostüm tasarımlarını yapan Lucile Larour (Fransa) ve Patricia Ulbricht (Almanya) sayesinde oldu bu işbirliği. Bir buçuk yıl önce Lucile ve Patricia tiyatromuzla iletişime geçtiler ve İstanbul'a gelip bizimle beraber çalışmak istediklerini bildirdiler. Zamanlamaları şahaneydi, çünkü Macbeth üstüne çalışmaya başlamak üzereydik ve oyunun sahne-kostüm tasarımlarını kimin yapacağına henüz karar verilmemişti. Proje üzerine konuştuk, karşılıklı heyecan duyunca da beraber çalışmaya karar verdik. Lucile ve Patricia sahne tasarımı üzerine eğitimlerini Hannover'da almışlar, dolayısıyla Almanya'da belirli bir çevreleri var. Bu turne de onlar sayesinde, bilhassa Lucile'in çabalarıyla gerçekleşiyor.

- Türkiye'de tiyatronun durmunu nasıl değerlendiriyorsunuz? Eskiden her lisede bir müsamere kolu olurdu, her kasabada iyi kötü amatör temsiller yapılırdı, şimdi, dışarıdan bakınca, sanki bunlar yok artık.

ERKAN UYANIKSOY - Çok geniş bir konu tabii. Günlerce konuşabiliriz üstüne. Hem

BU TURNE, **LUCILE LAROUR** VE **PATRICIA ULBRICHT** SAYESİNDE GERÇEKLEŞTİ.

iyi, hem olumsuz gelişmeler var. Türkiye'de tiyatro -geleneksel olarak- pek ciddiye alınmaz, bir gereklilik olarak görülmez. Bu anlamda, bu dönemde de değişen bir şey yok. Çok tiyatro kapandı, birçoğu tarihi tiyatro. Açılanlar genelde AVM içine sıkıştırılmış, ruhsuz, sevimsiz sahneler; tiyatrodan ziyade show mekanları.

Devletin tiyatroya ayırdığı bütçenin çok büyük bir kısmı Devlet Tiyatrosu'na gidiyor. Sonra Şehir Tiyatroları'na. Kalan mini mini parça da –layık görülen- az sayıdaki özel tiyatrolara dağıtılıyor. Sonuç olarak Devlet Tiyatrosu'nda bir oyun 10 TL iken, özel tiyatrolarda 40-50 TL civarında. 50 TL'yi de seyirci sahnede meşhur oyuncu görecekse veriyor. Bu da bağımsız, meşhursuz tiyatrolar için bir seyirci sorunu ortaya çıkarıyor. Bir oyunu kalitesine göre seçen, belirli bir tiyatroyu kend zevkine hitap ettiği için düzenli takip eden seyirci çok az.

Parasızlık yüzünden bağımsız özel tiyatrolar düzenli kadro tutamıyor, oyuncusuna ödeme yapamıyor, düzenli çalışma yapabilecekleri mekânlara sahip olamıyor veya kiralayamıyor. Bunlar da ekiplerin uzun soluklu olamamasına, uzun/düzenli çalışma gerektiren nitelikli işler ortaya koyamamalarına neden oluyor.

Ama her şeye rağmen tiyatro yapan, elindeki üç-beş lirayı birleştirip, borca harca girip sahne açan genç insanlar var. Özellikle Istanbul'da. Sayıları giderek artıyor. Garajdan, depodan, mahzenden bozup sahne açıyorlar. Birçok ekip kendi oyununu yazıyor. Yeni metinler ortaya çıkıyor. Bundan 10-15 sene önce genç yerli oyun yazarı yokluğundan yakınırdık. Şimdi, düzenli her sene en az bir-iki oyun yazan birçok genç oyun yazarı var.

TİYATROYA İLGİNİN AZALDIĞINI HİÇ ZANNETMİYORUM.

Bu oyunların kaçı 10-15 sene sonrasına kalacak bilemiyorum ama, bu hareketliliğin önemli olduğunu düşünüyorum.

- Son yıllarda tiyatroya ilginin azalmasında, insanları daha edilgen ve tüketici konumuna getiren televizyon ve dizilerin etkisi nedir?

ERKAN UYANIKSOY - Tiyatroya ilginin azaldığını sanmıyorum. Seyirci yok değil, var. Herhangi bir Devlet Tiyatrosu veya Şehir Tiyatroları oyunu seçip gidin –bilet bulabilirseniz- salonun kapalı gişe olduğunu görürsünüz. Sadece İstanbul'da değil, diğer bölgelerde de bu böyle. Seyirci sorunu özel tiyatrolar için söz konusu. Biraz önce anlattığım gibi, seyirci niye 10 TL verecekken 50 TL versin ki? Sahnede çok meşhur bir oyuncu varsa iş değişiyor tabii. Dizide gördüğü kişiyi sahnede canlı izlemek seyirciye heyecan veriyor.

Televizyonların, dizilerin ne tür bir etkisi var tiyatroya bilemiyorum. Genel olarak pek faydaları yok herhalde. Şahsen ben televizyon izlemeye katlanamıyorum. O yüzden de etkilerini çok bilmiyorum. Ama dizilerde oynayıp çok para kazanan sonra da o parayla tiyatro yapan oyuncular da var mesela. Gerçi bir yönetmen arkadaşım şöyle demişti bir keresinde: ''Her akşam milyonlarcasını zehirle, ondan sonra haftada iki gün oyun oynayıp, 100'er 100'er kurtarmaya çalış, yok ya!?'' Çok gülmüştüm.

- Bu dönem "Devlet Tiyatroları"nda yerli ve milli oyunlar oynanacak diye bir tartışma var ve bir talimattan söz ediliyor, nedir bu yerli ve milli tiyatro meselesi?

ERKAN UYANIKSOY - Devlet Tiyatroları'nda zaten yüzde 51 yerli oyun talimatı vardır. Yani sahnelenen oyunların en az yüzde 51'inin yerli oyun olması gerekir. Bu hep böyleydi. Yani oran yüzde 51'in üstü herhangi bir sayı da olabilir. Bu sezon oranı biraz daha arttırmak istiyorlar anlaşılan. Tamamen yerli oyun oynanması söz konusu değil ama. DT sezonu açtı ve bir sürü yabancı oyun da var programlarında gördüğüm kadarıyla. Ama bir yerli oyun bolluğu, gözle görülür bir "millileşme" var elbet. Keşke derdimiz yüzdeler, yerli-yabancı ayrımı vs. olmasa da, sadece kaliteli tiyatro yapabileceğimiz olanakları araştırabilsek hep beraber.

TEMSİLLER:

BREMEN

13 Ekim Perşembe, 19.30
Shakespeare Company Bremen
Theater am Leibnitzplatz
Schulstr. 26
28199 Bremen
Tel.: 0421-500 333

HANNOVER

15 Ekim Cumartesi, 19.30
Kulturzentrum Pavillon
Lister Meile 4
30161 Hannover
Tel.: 0511 235555-0

KEŞKE SADECE
KALİTELİ TİYATRO
OLANAKLARINI
ARAŞTIRSAK
HEP BERABER.

Self -Translation

ASUMAN KIRLANGIÇ

GÖÇ TEMAS DEMEK,
HER TEMASTA
DİLİN AYRI BİR
YERİ VAR.

BERLİN

Pek az kişi doğduğu yerde kalıyor, artık herkes mobil, şehirler arası olduğu kadar ülkeler arası da geziyor, görüyor ve göç ediyor. Türkiye'de doğuyor, İngiltere'de okuyor, Almanya'da çalışıyor ve Tayland'da tatil yapıyor. Bu örnek, hayal ürünü olmakla birlikte aslında bir o kadar da muhtemel, hatta sıradan. Artık günümüzde iç içe geçmiş kültürleri bir arada yaşıyoruz. Bu şekilde ifade edince kulağa çok güzel geliyor, ama bu bilinçli olarak tercih edilmiş bir gezginlik halinden kaynaklı... Bir de zorunluluktan doğan gezicilik, yersizlik hali var ki, işte o durumda insan iç içe geçen kültürlerden yaşamlardan o kadar da rahat bahsedemiyor. Aradaki mesafelerin daha da arttığı birbirine dokunmamak için çabalayan hayatlar, dolayısıyla farklılıklar dile geliyor. Kültür dediğimiz kavram, farklılığa dönüşüyor.

Bireylerin göçme sebepleri çeşitli olabilir, ekonomik, siyasi, yaşam ve ölüm arasında tercih... Giderken yanına aldığı şey ise kendisi, yani olduğu kişi... Bireyin kendisi doğumundan itibaren tüm yaşadıkları ve çevresince şekillenmiş durumda. Oysa bulunduğu, yerleştiği ya da sadece geçtiği her yeni mekân da bu kişiliği modellendiriyor. Bu sayede aşırı uçlar zaman zaman törpülenirken, zaman zaman da keskinleştiriliyor.

Kişinin geldiği yeni mekan, çevre onu ne kadar kabul ediyor, kişi bu mekânın gereksinimlerine ne kadar uyuyor...

Her ne sebeple olursa olsun, göç etme durumu beraberinde farklı kültürlerle teması getirir. Bu temasta dilin de ayrı bir yeri var. Dil tek diyalog biçimi olmamakla birlikte, diğer kültürü anlamaya yardımcı olur. Anadili dışındaki dilleri kullanan birey artık kendisini bu dillerde de yaşamaya başlar. Kendini en iyi anadilinde yaşarken, kullanmaya başladığı ikinci dil ona farklı bir kişilik verebilir. Zaten konuşulan her dil farklı bir kişilik katmaz mı bireye? İnsan kendine ait olan dilde en güvenli benliğini yaşarken, iyi konuşabildiği başka bir dilde güvensiz olabilir. Kendi dilinde şiirler yazıp, kelimelerle oynarken, diğer dilde cümlelerini duygusuzca formüle edebilir.

Dil kültürün sadece bir öğesi, birbiriyle kesişen kültürlerde daha neler neler

✣

İNSAN ANADİLİNDE GÜVENİ, BAŞKA DİLDE İSE GÜVENSİZLİĞİ YAŞAYABİLİR.

✣

yaşanır? Bir Türk olarak, Almanya'da bir Fransızla birlikte yaşarken birbirinden tamamen farklı üç kültürü harmalayıp, her kültürün kendisine güzel ya da pratik gelen tarafını alabilir insan. Ama burada gene bir kültürün içinden gelip, diğerlerini bilinçli olarak görme ve algılama hali var.

"HİBRİT" KÜLTÜR İNSANLARI

Peki ya tam da bu üç farklı kültürün içinde yetişen bireyler ne yapıyor? Çünkü onlar hibrit bir kültürün içinde yetişiyor. Tek dil, tek memleket ya da tek milliyet gibi kavramların hiçbir anlamı kalmıyor. Hangi dil, hangi memleket? Hepsi de bu hibrit kültüre ait. Üç dil, üç memleket, üç milliyet de bu kültüre ait. Bu bireyin yaşadığı ise kendi kültürü... Bizim hibrit olarak adlandırdığımız bu kültür tek ve kendine özgü. Giderek bu tür yetişen bireyler artıyor. Hiçbir kavram olduğu yerde kalmıyor, o ya da bu yöne ilerliyor. Bu tarz kendine özgü bilgi birikimleri bireysel kültürü daha da ön plana çıkarıyor. Biz de genel olarak bunu bireysel farklılıklar olarak isimlendiriyoruz.

Bir yanda bireysellik bu kadar önem kazanırken, diğer yandan da evrenselleşme ve banalleşme de artıyor. Daha önce dünyanın sadece bir adasında yenen "suşi" artık tüm dünyada zevkle yenen, sıradan bir öğün haline gelip banalleşiyor. Kısacası daha özel olduğumuzu düşünüp daha da sıradanlaşıyoruz.

Tüm bu gelişmeleri yaşarken birey kendini ifade etme çabasından hiçbir şey kaybetmiyor. Sonuçta insan denen mahluk sosyal bir canlı, diğerleri tarafından anlaşılmak ise en büyük tutkusu. Bu çaba içersinde kendini o dilden bu dile çevirip duruyor.

İNSAN KENDİNİ O DİLDEN BU DİLE ÇEVİRİP DURUYOR.

HEM KENDİ HEM BAŞKASI

Kuratörlüğünü Özlem Çengel-Götzelt'in üstlendiği "Self-Translation" sergisi bu konuyu ele alıp yorumluyor. Sergide yer alan yedi sanatçı bu birbirinden hem farklı hem de aynı olma durumunu dile getiriyor. Kendini bir dilden ötekine çeviriyor, (tabii ki burada bahsedilen sadece konuşulan dil değil, bireylerin kendilerini ifade ettikleri tüm araçlar) böylece her dil anlatana ve

anlatılana göre yeni bir anlam kazanıyor.

Silvina Der Meguerditchian, "Crochet for Memory" video çalışmasında tarihin içinden unutulmak üzere olan fotoğrafları çıkarıp, onları bugün ve burada birbirlerine dantelle birleştiriyor. Sanatçı atölyesine davet ettiği arkadaşları ve komşuları ile geçmişin içinden gelen bu anıları yeniden dillendiriyor. Birbirinden çok farklı kültürlere sahip, birbirleriyle o gün tanışan insanların ortak bir niyet ile kolektif olarak gerçekleştirdikleri bir eylem. Geçmişin anılarını yeniden hatırlamak, onları birbirine işlemek ve yeni bir anı yaratmak.

Funda Özgünaydın "Displacement of a cultural self portrait III" çalışmasında R.W. Fassbinder'in 1969 yapımı "Katzelmacher" filminden aldığı bir dakika on sekiz saniyelik sahneye kendisini montajlıyor. Oldukça durgun geçen sahnede, sanatçı kendini ait olmadığı bu mekâna yerleştirerek, karakterler arasındaki absürt diyaloğa tanık oluyor. Aslında ait olmadığını düşündüğümüz bu yere tam oturuyor Özgünaydın. Almanya doğumlu, Türkiye kökenli ve İngiltere eğitimli, hibrit kültürü ile bu sahnenin bir parçası. ("Katzelmacher" zaten Almanya'ya çalışmak için gelmiş yabancı kökenli, özellikle de Akdeniz ülkelerinden gelenler için kullanılan bir küfür.) Yönetmenin sabit kamerasının karşısında, bir o kadar durağan geçen anlamsız diyalogdan çıkan sonuç, sahnedeki grubun içinde yabancıların pek de sevilmediği. Bu dışlanma ya da nefrete rağmen sanatçı tüm yabancılığıyla kendini gruba dahil etmiş durumda. O da bu sahnenin bir parçası.

Kınay Olcaytu, kolajları ile günümüzde dahi karşılaştığımız oryantalist kafalara kendi oksidentalist yaklaşımıyla karşılık veriyor. Sanatçı kendi Doğululuğu ile Batılının doğuya bakışını ona geri sunuyor. Zied Hadhri, topladığı eski vesikalık fotoğrafları gittiği ülkelere yanında taşıyıp, her birini bulunduğu ortamda yeniden biçimlendirerek, onlara yeni kimlikler kazandırıyor. Yüzleri kahve, şarap, toprak ya da başka gündelik nesnelerle kolajlanan bu insanları tanımak imkansız. Gene de her biri hem kendi oldukları kimliklerini hem de sanatçının müdahalesi ile oluşan kimliklerini üzerinde taşıyor. Tıpkı sürgüne gitmiş insanlar gibi, hem oldukları benlikleri, hem de kendi istemleri dışında yapılan müdahaleler ile kazandırılmış kimlikleriyle birlikte varlıklarını sürdürüyorlar.

Sanatın da kendine ait bir dili var, sanatçı ise kendi dilini bu dile çevirebilen kişi.

Kişi kendini tercüme ederken, cümleleri hislerini ne kadar ifade edebilir. Hadhri'nin "Interpretation of exile" videosundan bir cümle: "Sanatın iletişimsel bir işlevi yok, sanat bulaşıcı..."

SANATÇI,
KENDİ DİLİNİ SANATIN
DİLİNE ÇEVİREBİLEN
KİŞİDİR. .

SERGİ KÜNYESİ

"**Self Translation**" sergisi,
23 – 24 Eylül tarihlerinde, **GlogauAIR**'ın açık atölye etkinliğiyle eş zamanlı olarak izleyiciye sunuldu

Sergiye katılan sanatçılar:
Mehtap Baydu,
Canan Çengel,
Zied Hadhri,
Silvina Der Meguerditchian,
Kınay Olcaytu,
Funda Özgünaydın,
Aykan Safoğlu

Serginin kuratörü:
Özlem Çengel-Götzelt

HEİDELBERG

Çocukların hayal dünyası mı, büyüklerin gerçeği mi?

RUHSAR GÜMÜŞDAL

Çocuk olmanın güzelliği geniş bir hayal dünyasına sahip olmaktır. Anlatılan masallara hayalinde renk katmak, şekil vermek, figürler çizmek, alır götürür macera dolu bir dünyaya.

Büyüdükçe bu hayal kurma yeteneğimizi yitiriyoruz. En azından o izlenim uyanıyor. Masal, sanki sadece çocuklara ait bir alan. Tamam öyle olsun, ama unutmayalım, içimizdeki çocuk daima bizimle yaşar. Onun da arada bir gönlünü yapmak gerekiyor. Onun da mutlu olması gerekiyor, yetişkin kişiliğimizin huzuru yakalayabilmesi için.

Bu yaşta masal mı okuyacağız?

Bunun cevabı, aslında çocuk tiyatrolarında. Heidelberg Şehir Tiyatrosunun Çocuk ve Gençler Bölümü Müdürü ve Yönetmen Natascha Kalmbach şöyle diyor:

"Günümüzün masal diyarı tiyatrolardır. Çocuk tiyatroları sadece çocuklara hitap etmiyor. Çocuklarını tiyatroya getiren anne babalara, büyükanne ve büyükbabalara da hitap ediyor. Tüm ailenin zevk ala-

cağı gösteriler... Oyunun içeriği, öğretisi gerçek olabilir, ama biz masal büyüsünün örtüsünü de kullanmaya çalışıyoruz."

Natascha Kalmbach çok değerli bir cümle sarf ediyor: "Hayal gücü de eğitilmesi gereken bir kastır." Bu sözü geçmiş yıllarda okuduğunu ve tamamen benimsediğini de sözlerine ekliyor.

Natascha Kalmbach, Heidelberg'de 2016/17 tiyatro sezonunun açılışını "Blutrote Schuhe" (Kankırmızı Ayakkabılar) oyununun prömiyeri ile yaptı. Charles Way'in kaleminden çıkan "kankırmızı ayakkabılar" Hans Christian Andersen'in masalı "kırmızı ayakkabılar"dan esinlenerek yazılmış. Andersen'in masalında kırmızı ayakkabılar olumsuz bir sembol. Bu oyunda ise kırmızı ayakkabılar coşkunun, yaşama sevincinin, olumsuzluklara başkaldırmanın sembolü.

Natascha Kalmbach'a ayakkabının kendisi için önemini soruyorum. Genelde kadınların ayakkabıya zaafı olduğu söylenir. Kalmbach, ayakkabının giyimi tamamlayıcı bir unsur olduğunu anlatıyor: "Spor ayakkabı girdiğinizde rahat yürürsünüz. Topuklu ayakkabı girdiğinizde dik ve kendinizden emin adımlar atarsınız. Tabii ki topuklu ayakkabılar arasında kırmızı rengin ayrı bir çekiciliği var. Ayakkabılar günlük hayatımıza renk katıyor."

Kalmbach'la kısa bir soru-cevap yapıyoruz.

(Fotoğraflar: **Annemone Taacke**)

- Oyununuzun kahramanı Franvera'nın en yakın arkadaşı Anna tehlikede olduklarını, kaçmaları gerektiğini haber veriyor. Çocukların sevgi ve dostluk bağı, korkudan daha baskın olduğu için mi?

NATASCHA KALMBACH - Çocukların korku kavramı daha sınırlı. Böyle bir ihbarda bulunmanın kendisine getirebileceği tehlikelerin farkında değil. Bunun için hayat tecrübesi eksik. İçinde bulunduğu anı yaşıyor. O an da arkadaşının kurtulması, zarar görmemesi ön planda. Çocuklar içgüdüsel hareket ettiklerinden, daha az korku hissediyorlar.

- Charles Way'in öyküsünde Bosna Savaşı anlatılıyor, bunu birebir sahneye aldınız mı?

NATASCHA KALMBACH - Günümüzde Suriye'deki savaşa da bir gönderme var. Sahnede belli bir bölgeye bağlı kalmadık. Savaş olan her yerde yaşanabilecek bir hayat hikâyesi.

- Sonuçta çocuk tiyatrosu yapıyorsunuz ve savaşı işliyorsunuz. Çocuklar için ağır bir konu değil mi? Aldığınız tepkiler nedir?

NATASCHA KALMBACH - İlginç olan, yetişkinlerin velilerin çok daha duygusal bir etkilenme içine girmesi, korku yaşa-

ması. Çocuklar ise ciddiye alıyorlar, ama çocukluğun verdiği hafiflikle konuya yaklaşıp derinden ilgileniyorlar. Yetişkinlerin heyecanı korkulu iken çocuklar daha sakinler. Bu da sahnelediğimiz oyunların sadece çocuklara değil yetişkinlere de hitap ettiğini gösteriyor.

"BLUTROTE SCHUHE"

KADROSU

Franvera:
Lea Wittig
Franvera'nın annesi:
Juliane Schenk
Anna:
Julia Lindhorst-Apfelthaler
Rotbart:
Massoud Bayhan

Yönetmen:
Natascha Kalmbach
Koreografi:
Francesca Imoda
Dramaturg:
Viktoria Klawittet
Müzik:
Larent Leroi
Lömsch Lehmann

Natascha Kalmbach

1964 Esslingen doğumlu Kalmbach, 1992'de "Laura ve Leonie" isimli oyunu sahneleyerek yönetmenlik hayatına adım attı. Essen, Salzburg, Kiel ve başka tiyatrolarda sayısız oyun sahneledi. 2016/17 tiyatro sezonunda Holger Schultze'nin kadrosuna katılarak Heidelberg Şehir Tiyatrosunun Çocuk ve Gençler Bölümünü yönetmeye başladı.

Foto: **Susanne Reichhardt**

- Oyunun öğretisi var mı?

NATASCHA KALMBACH - Tabii var. Son sahnede yine Andersen Kardeşlerin masallarından tanıdığımız Rotbart (kırmızı sakal) insanları kışkırtan, nefret kusan bir kişilik ile sahnedeki yerini alıyor. Fakat provokasyonu ile oyunun kahramanı Franvera'yı etkileyemiyor. Franvera'nın cevabı kırmızı ayakkabıları ile dans ederek kaba kuvvete karşı koyması...

- İnsanlar niye Heidelberg Şehir Tiyatrosuna gelmeli?

NATASCHA KALMBACH - Öyküleri izleyerek oyun kahramanları ile birlikte hissetmek, onlarla yaşamak, mutlu olmak için. En önemlisi, düşünmek ve hayal gücümüzün kaslarını çalıştırmak için.

- Sizin çok sevdiğiniz bir masal var mı?

NATASCHA KALMBACH - Evet, Andersen'in pek bilinmeyen bir masalı: "Hans Benim Kirpim". Çok heyecanlı bir masaldır. Çocuk sahibi olmak isteyen ama bir türlü bu murada eremeyen çift, bir kirpiye bakmaya başlarlar ve ona Hans ismini verirler. Okumanızı öneririm. Çok keyif alacağınızı düşünüyorum.

Sayın Kalmbach, Heidelberg'e hoşgeldiniz.

Yeni Posta

Bize ulaşmak için:

Telefon: 0731 - 960 93 87 **Fax:** 0731 - 960 93 89 **Büro**: Einsteinstr. 59 89077 Ulm
E-Mail: info@yeniposta.de **Web:** www.yeniposta.de
facebook.com/yeniposta • twitter.com/yeniposta

Güney Almanya'nın 4 Eyaletinin 1992'den beri En Büyük Türkçe Yerel Gazetesi

Avrupalı Türklerin Dünyaya Açılan Penceresi:

www.yeniposta.de

ALMAN KÜLTÜR ENDÜSTRİSİ BİZE NASIL MI BAKAR?

Erdoğan'ın değil **"Türkçeli yeni Almanların"** biyografisi

OSMAN ÇUTSAY

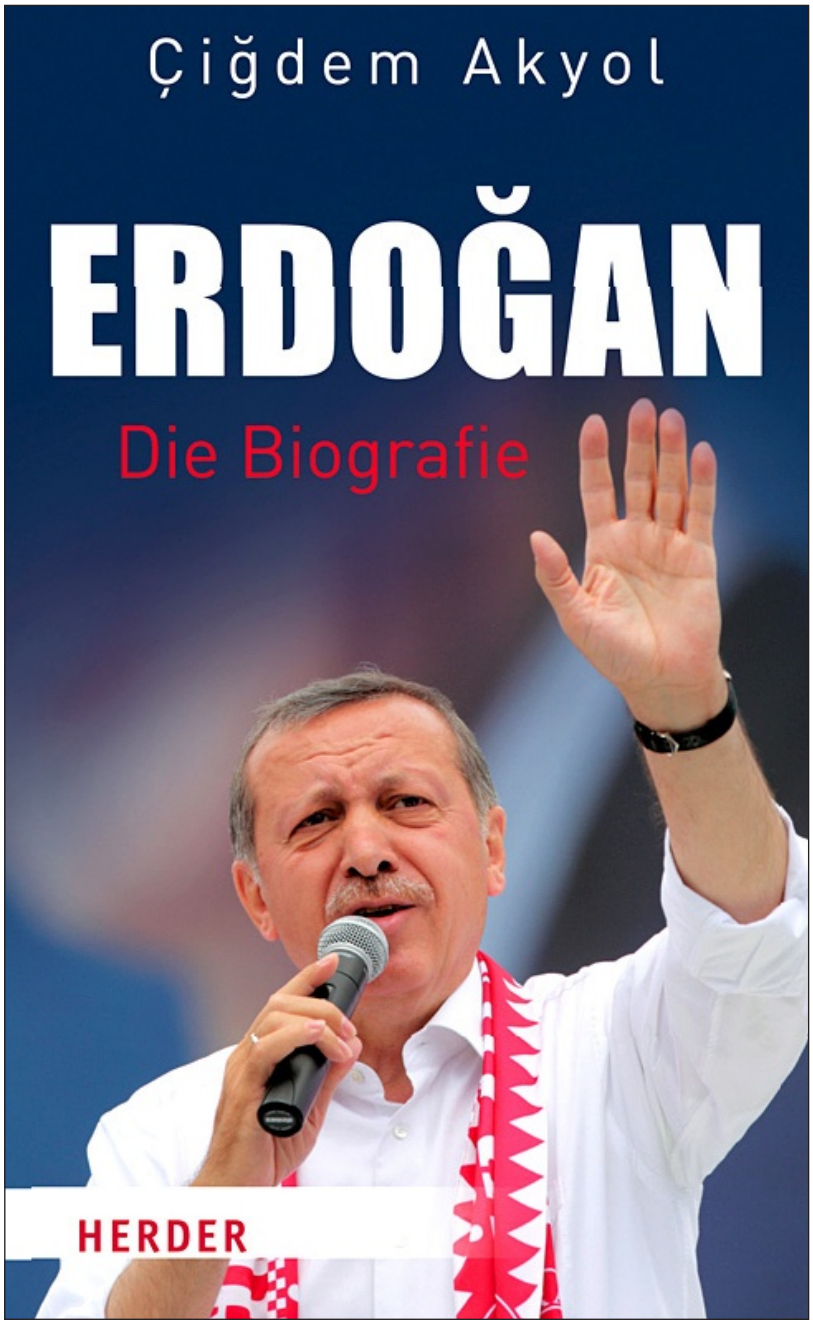

Türkiye, Almanya için önemli. Bunu medyanın ve kültür endüstrisinin gündemine bakınca da hemen görebiliyoruz. Haberlerin ilk sırasında sık sık Türkiye yer alıyor; kitap listelerinde de Türkiye ve Türklere dair kitaplar birbirini kovalıyor. Ama tersi, uzun bir süredir daha doğru: Almanya, Türkiye için çok daha önemlidir, öyle ki, Berlin ekonomik temelli bir vazgeçilmezlik payesi almış bulunuyor. Bu temel, örneğin Amerikan ağırlığında yok, orada askeri ve siyasi yoğunluk öne çıkıyor.

Son hareketlilikler ve bugünün mülteci krizi çerçevesinde, şu sıralarda bu "önemlerin" bir biçimde eşitlendiğini görüyoruz. Bu karşılıklı önem, Türkiye'deki Alman yatırımları ve Almanya'daki Türkiye kökenli 3 milyonu aşkın nüfusla birleşince, gerçekten özel bir yoğunluk yaratıyor. Yani iş, uluslararası politikanın falan çok üzerinde, son derece insani bir renk kazanmış durumda. Sonuçta, Türkçe konuşan milyonlarca insan Almanya'dan geçti ve geçiyor. Almanca, Türkiye merkezli "Türkî" dünyada en iyi ve en çok konuşulan Batı dili.

Böyle olunca, Alman medyasının Türkiye ilgisini yadırgamamak lazım. Kitap dünyası da öyle. Alman yayınevleri neredeyse her hafta Türkiye'yle şu veya bu biçimde ilintili birkaç kitap yayımlıyor. Gazete ve görsel-işitsel medyada ise ilgi zaten çok yoğun, çünkü Türkiye ve bağlantıları her zaman acil gündemin bir parçası.

KÖKLENDİKLERİ ÜLKE VE KÜLTÜR

Şimdi, bir kitap vesilesiyle bakacağımız açı da, özel bir öneme sahip. Soru, şu: Yukarıda da sözü geçti, o milyonlarca Türkiye kökenli insandan biri, bir genç gazeteci, kendi kuşağından ve daha gençlerden benzerleri gibi, acaba köklerinin bulunduğu ülkeyi nasıl anlatır? 1978 doğumlu Çiğdem Akyol, nasıl bir Türkiye, nasıl bir Recep Tayyip Erdoğan görüyor ve bunu Alman kamuoyuna nasıl anlatıyor? Çiğdem Akyol'un veya Deniz Yücel ya da Özlem Topçu'nun (bu isimler çoğaltılabilir) imzasını taşıyan kitapların, tam bu sıralarda çıkan Türkiye konulu ama Alman yazarların kaleme aldığı kitaplardan, örneğin Jürgen Gottschlich'in "Türkei: Erdogans Griff nach der Alleinherrschaft" (Türkiye: Erdoğan'ın Tek Başına Egemenliğe Uzanışı), Gerhard Schweizer'in "Türkei verstehen" (Türkiye'yi Anlamak), Karen Krüger/Anna Esser'in "Bosporus reloaded: Die Türkei im Umbruch" (Yeniden Yüklenmiş Boğaziçi: Dönüşümdeki Türkiye) başlıklı kitaplarından, nasıl bir farkı var?

Bu soruların içinde yeni sorular da gizli. Hepsini yanıtlamak gerekmiyor.

Çiğdem Akyol'un, kısa bir süre önce çıkan "Erdoğan - Die Biografie" başlıklı biyografik çalışması, yazarın çeşitli yayınlarda yayımladığı yazılarının harmanlanmasıyla oluşturulmuş. Birçok ipucu içeriyor. Bu ipuçlarının en önemlisi, Türkçeli genç kuşakların Almanca konuşulan dünyada kendilerine biçtikleri rol ve kimlik arayışlarıdır. Kitabın bu gözle okunmasında büyük yarar var, çünkü bir dünya veya bir insan manzarasını imliyor.

✤

TÜRKİYE KÖKENLİLERİN VE YABANCILARIN TÜRKİYE KİTAPLARI FARKLI MI?

✤

Ne demek istediğimizi, yazarın çizdiği yoldan hareketle daha rahat anlatabiliriz. Çiğdem Akyol, kitabında kendisinden istenen her şeyi yerine getiren çalışkan bir öğrenci gibidir: Erdoğan, ille bir nitelik sıralaması yapmak gerekirse, vicdansızlık ve insafsızlık gibi sıfatlarla anlatılıyor. Tabii "eleştirel övgülerin" de ardı arkası kesilmiyor. Olabilir. Ancak biz şunu biliyoruz: 2016 itibariyle, Alman medyası bu dinci siyasi lidere böyle bakıyordu. Aynı Alman medyası ve gazeteciler, başlangıçta, onu iktidara taşıyan 2002 sonundaki seçimler ve sonrasında hiç de bugünlerin Erdoğan portresini vermiyordu. "Vesayet rejimini" yıkan, askerlere haddini bildirecek bir "demokrat prens" iktidara gelmişti sanki. Öyle görmek istiyorlardı, öyle de gördüler ve desteklediler. Sevinç içindeydiler. Dolayısıyla Akyol, bir kuşak kimliği içermektedir ve bu çizgiyle gerçekten de uyumludur. Kitabın plan ve kurgusundan, yazarın eğilimi rahatça çıkarılabilir. Zaten sakladığı da yok.

ÇİĞDEM AKYOL, ANA AKIM MEDYANIN TALEPLERİNİ İYİ KARŞILIYOR.

Nitekim, şimdilerde yerden yere vurulan Erdoğan'ın, 2002 sonu ve 2003 başlarında "olumlu bir toplumsal dönüşümün sürdürücüsü, teşvikçisi olduğunu" yazıyor Çiğdem Akyol çok rahat bir biçimde: Alman medyasında sosyalize olmuş Türkiye kökenli ve kendisini solcu sayan/sanan bir kadın gazeteci için, Erdoğan, o yıllarda Kürtlerle barışı arayan, komşu ülkelerle iyi ilişkiler kurmaya çalışan, ekonomiyi canlandırmakla meşgul bir politikacıdır. Belki muhafazakârdır, ama onun "askerlerden çok daha demokrat olduğu konusunda" Akyol'un pek bir kuşkusu yoktur. Bugünse barış süreci bitmiştir ve ekonomi yerinde saymaktadır: Komşudaki iç savaş Erdoğan'ın kuşkulu Suriye politikası nedeniyle bir iç politika sorununa dönüşmüştür. Peki bu geçen yıllar içinde kadına bakışı da değişmiş midir Erdoğan'ın? Çiğdem Akyol'un ne yazık ki çok dar dünyasından taşan sorulara yanıt aramıyoruz.

Çünkü, Almanya veya Avrupa'daki ana akım medyanın taleplerini karşılamayı iyi bilen bir gazeteciyle veya yazarla karşı karşıyayız. Akyol'a göre, Türkiye'ye bir ara, hadi diyelim AKP iktidarının ilk yıllarında istikrar getiren kadro, şimdi ülkeyi şirazesinden çıkarmakla meşguldür. Fakat sonuçta hep aynı kadrodan, aynı zihniyetten, aynı aktörlerden söz ediyoruz. 12-13 yıl içinde böyle bir dönüşüm, açıklanmadan bırakılacak kadar kolay bir süreç mi? Sonuçta "Erdoğan diktatörlük yapıyor, işler onun için karışıyor" gibi bir özet açıklama, açıklamadan başka her şeydir. Sistem tarafından talep edilen bir tutum ve ona uygun ürünlerden söz etmek daha doğru olacaktır. Talep sahipleri arasında, sakın Batı Avrupa'nın demokrat medyası ilk sırada yer almasın? Olacak şey midir?

"SİSTEMİK" TALEP?

"Olacak şey değil!" diye damgalanacak bu görüş, bu bakış açısı, Avrupa Almanyası'ndaki egemen medya ruhunun Çiğdem Akyol gibi katılımcılardan/partnerlerden/oyunculardan ısrarla talep ettiği bir duruştur. Türkiye'nin ve orada söz sahibi siyasal kadroların böyle görülmesini istiyorlar. İşte Akyol'un, tıpkı yaşıtları gibi, kitabında bu talebe karşı çıktığını söylemek zor. Hatta böyle bir "sistemik talebin" varlığından bile haberdar olduğu söylenemez. Bu konuda da yalnız değildir, dedik: Batı medyası arkasındadır ve adeta kendisinden bu yolda yürümesini talep etmektedir.

O zaman, birisinin, en azından Türkçe anladığını varsayacağımız bu yeni kuşak Alman yazıcılara sorması gerekir: Siz, sınıflar, toplumsal gelişme, emperyalizm ve ilericiliğin mücadele tarihi, toplumsal sorunların etnikleştirilmesi ve dinselleştirilmesi, postmodern ve neoliberal barbarlık, antiemperyalizm diye bir şeyler hiç duydunuz mu?

Yanıt alamayacağımızı biliyoruz ve yanıt aramıyoruz. Sonuçta genel manzara

‘Nitelikli şeytanlaştırma’ sanki...

Demek ki Türkiye, 2016 yılında Almanya’dan ve “Batı demokratlarının” yanılmaz gözüyle bakılınca, böyle görünüyor. Akyol’un kitabındaki birçok vurgunun belge niteliği var:

“Bugün Türkiye derin biçimde bölünmüş bir ülke. Erdoğan’a sıkı sıkı bağlanıp yeni karışıklıklardan korktukları için onu yüceltenlerle, sokaklarda ‘Erdoğan istifa!’ diye bağıranlar arasında bir bölünmüşlük bu.” (s. 17)

Çiğdem Akyol, kendisine öğretilen hiçbir şeyin tersini düşünemeyecek kadar, çağdaş bir dinin şeytanlaştırma prosedürüne takılmış görünüyor. Bu alanda elbette yalnız değildir, tersine, resmen büyük çoğunluğun bir temsilcisidir. “Nitelikli şeytanlaştırma” diye tanımlayabileceğimiz bu tutum, çağdaş demokrasinin, daha doğrusu emperyal veya neoliberal demokrasinin bir cürüm rejimi de olabileceğini, bu rejimin tüm tanım ve yargılarının çoktan Alman zenginlerinin malzemesine dönüştüğünü kabullenemiyor. Çiğdem Akyol, Batı’nın evrensel, gelişkin ve üstün olanı temsil ettiğinden emindir. Yalın bir doğruyla (“simple truth”) yetiştirilmiştir tüm kuşağı gibi. Londra, Paris, Roman, Berlin, Amsterdam, Brüksel... Sözü geçen bu metropoller kutsal birer tapınaktır ve bu demokrasi tapınaklarında yetiştirilmiş her şey, sağ veya sol her fikir, insanlığın en ileri ve en gelişkin ürünleridir. Türkiye ve Türkçe, bu “metropolitan değerlerle” eğer uyum içinde değilse, ki değildir, o zaman geridir. Bu tapınakların altında milyonlarca “gelişmemiş insan ve ülkenin” emeği, daha doğrusu kan ve irin bulunduğunu akıllarından bile geçiremeyen bir kuşakla, Erdoğan’ın tersinden bir “yeni dinci kuşakla” yüz yüzeyiz. Antikomünizm jeneratörü olarak kültür endüstrisi, bütün aydınlanmacı, eşitlikçi, ilerici damarları dumura uğratmakta başarılı olmuştur. Bu kimliğin gerçek kimlikleri olduğunu elbette Akyol ve yaşıtlarının kabullenmesi beklenemez. İyi.

İyi ve meseleleri tersinden göremeyen, kendisine sunulan çerçevenin dışına çıkamayan bir yazar karşısındayız. Aydınlanmanın temel değerlerini, başkalarının kafasıyla değil kendi kafasıyla ve masadaki gerçeğin tamamen karşıtını tasavvur edip analize tabi tutamayacak kadar esir alınmış bir düşünme biçimi bu. Aydınlanma düşüncesinin iflası için belki de Nazi Almanyası’nı değil bu neoliberal demokrasiyi beklemek gerekiyordu. Bu açıklıkla ifade edemeyecek kadar kurnazlaştırıldıklarını kabul edelim, ama kendi köklerinin tümüyle yanlış, geri ve kanlı, hatta katil, Batı’nın ve/veya Federal Almanya’nın ya da Fransa, İtalya, İngiltere vs.’nin ise gelişkin, çünkü tarihiyle hesaplaşabilmiş olduğuna inanmaktadır Çiğdem Akyol. Dolayısıyla Erdoğan’dan çok Türkiye’nin ilericilik, yenilikçilik, toplumculuk tarihinden ve mücadelesinden, hatta kazanımlarından tiksinmektedir. Bunlar, hadi adını verelim “cumhuriyet aydınlanması”, tümüyle despotik manzaralar ve malzemelerdir çünkü yazarımıza göre.

Bu eğilime kitap boyunca örnek ve gerekçe bulmak zor değil. Önemli olan, bu ruh halinin üzerine çekilmiş demokrasi örtüsünü kaldırıp altındakilere, somut duruma ve ona karşılık gelen zihniyete bir göz atabilmek. Sırf bunun için bile okunabilir bu kitap. Yararlı olacağı kesindir.

ve onun içindeki aktörleri belirleme çabası içindeyiz.

Gerçekten de Türkiye'yi ve bugün üzerine çöreklenmiş dinci kadroların izlediği korkunç siyaseti, sadece bir İslamcının hezeyanlarıyla açıklamak, hiçbir şey açıklamamak demek. Ama bunu yapsaydı Çiğdem Akyol ve kuşağı, Türkiye aydınlanma tarihinin "çapaklarını", ki her aydınlanma tarihi böyle yer yer acımasız, hatta kanlı çapaklar da içerir, emperyal başkentlerin tatlı su solcuları aracılığıyla güttüğü medyanın önüne bu kadar pervasızca sermezdi. Demek ki, kendilerinden ne isteniyorsa onu yerine getiriyorlar.

Çiğdem Akyol gerçekten tipik bir örnek: Erdoğan'ın büyük yetkilerle donanmış bir cumhurbaşkanı olması halinde, her şeyin daha da kötüleşeceğini yazıyor, daha doğrusu yineliyor 2016 ortasında. Böylece CHP-HDP çaresizliğinin AB başkentlerindeki sözde muhalefet talebini de karşılamış oluyor. Bunların hepsi için Türkiye ilericiliği, cumhuriyetçilik, aydınlanmanın zor tarihi, daha en başından itibaren bir anomalidir. Başka da bir görüşe hayat hakkı tanınamaz.

ELEŞTİRDİĞİNİ SANIP SINIRSIZ ÖVÜYOR BUNLAR TÜRK GERİCİLERİNİ.

Örnek bulmak zor değil, biz adım adım gidelim. Çiğdem Akyol, seçim yılı da olan 2011'den parlak bir tablo veriyor:

"Erdoğan ayrıca yeni refahı değerli bulan ve korumak isteyen, halinden memnun bir orta tabaka yarattı. AKP, sosyal adalete tüm diğer partilerden daha çok katkıda bulunuyor. Dünya finans krizini altında birçok ülke inlerken, Türkiye'nin durumu gayet iyi. Erdoğan iş başına geldiğinden beri kişi başına gelir üç kat arttı..."

Böyle bir övgüye çok sık rastlanmaz. Ancak biz, övgüsünün düzeyi ve sonuçları hakkında hiçbir fikri olmayan, çünkü metropolleri de onlara bağımlı vasalları da tartamayacak bir "araştırıcı zekâ" ile karşı karşıyayız. Eğer The Economist ve Wall Street Journal böyle şeyler yazabiliyorsa, Çiğdem Akyol ve kuşağının o medyaya karşı bir söz söyleme cüreti yoktur.

"Kapitalizmle birleşmiş İslam birdenbire herkes için şık" bir hal alabilir. Akyol, Goldmann Sachs'ın 2050 yılına kadar Türkiye'nin dünyadaki en büyük 10 büyük ekonomik güçten biri olacağı görüşünü savunduğuna dikkat çekerken, başka bir rengin egemenliği altındadır. Bu rol dağılımının farkında olduğu da kuşkuludur.

EGEMEN MEDYANIN GÜCÜ

Akyol ve benzerlerinin, yani Batı'da hizmet veren Türkiye kökenli gazeteciler kuşağının bu saptamaların dışında bir çizgide düşünce ve yargı geliştirebileceğini düşünmek zor. Biraz da bu nedenle, Çiğdem Akyol, Erdoğan'ın ekonomik-toplumsal başarılarını rahatça sıralayıp övebilmekte, maliyetin laik cumhuriyet düşüncesinin yıkılması ve dinciliğin milliyetçi bir efekt eşliğinde hayatın her alanında güç kazanması olduğunu hiç tartışmamaktadır. Erdoğan'ın izlediği Kürt politikasını "uygun" bulabilen Akyol için, Erdoğan'daki kendine güven, zaman içinde, aşırı bir özgüven halini almıştır ve İslamcı bu politikacı rahatça övülebilmektedir:

"Ekonomi büyüdü, ülke modernleşti ve demokratikleşti. Modern alışveriş merkezlerinde daha çok Türk, alışveriş yapabiliyordu ve metropollere yakın modern sitelerde yaşayabiliyordu. Hastalık sigortası yapıldı ve taşrada bile olumlu gelişmeler hissedilir oldu." (s. 193)

Avrupa'daki Türkçeli toplumun gençleri için bu kitapta muhalif gazeteci olmanın reçetesi de gizlidir: "Ama artan bu güçle birlikte Erdoğan'ın gösterişli kendine güveni, kendine aşırı bir büyüklük yakıştırmanın sınırlarına yükseldi. Ses tonu kabalaşıyor, ajandası İslamcı temalarla doluyor, yüksek milliyetçi doz daha sık duyuluyor." Yoksulluktan özgün karizmasıyla kurtulan ve zirveyi fethedebilen bir olağanüstü politikacı ile karşı karşıyayız. Akyol, Erdoğan'ı nereye koyacağını bilemiyor, üstelik bunu kendisini muhalif ve solcu gösteren bir etiketle yapıyor:

"Atatürk'ten sonraki en güçlü politikacı

olmayı, bu türedi acaba nasıl başardı? Erdoğan'ın tarihi, ülkelerini ilerletemeyen ve böylece Erdoğan'ın yükselmesini sağlayan Türk politikacılarının tarihidir. Hayatı, ülkesinin tarihsel karmaşası ve siyasi gelişimi içine yerleştirilmelidir.

Çok hızlı öğrenen bir karakter, hatayı ikinci kez yinelemiyor. Erdoğan kendisine, kendi kişiliğine düşkün, takıntılı biri. Bu kişilik manipülatif bir güce sahip, sarıp sarmalayan bir iğvacı, kuşkusuz kendisinden emin, ama korkak. Çünkü sadece korkan biri böyle baskıcı bir sistem kurar." (s. 12)

Çiğdem Akyol, Erdoğan için "Kazanımlarının değerini bilmek, hakkını vermek gerekir" diye yazıyor ve "Erdoğan'ın Türkiye'si daha sivil ve modern oldu, ama daha demokratik olmadı" diye de ekliyor. (s. 13) Erdoğan'ın bir karizması olduğunu, nefret edenlerin de destekçilerin de onun bu karizmasının etki alanında hareket ettiğini savunan Akyol, sözünü etmeye çalıştığımız o sistemik talebi karşılıyor aslında. (s. 14)

BUNLAR NEREDEN GELDİ?

Peki Erdoğan, Akyol kuşağı için neyi simgeliyor? Belki, şunu: 12 Eylül öncesinin milliyetçi/dinci gençliğinin önü, askeri darbeyle açılmış, Türkiye'yi gerici Osmanlı'dan kopmayı başarmış, ilerici, aydınlanmacı bir cumhuriyet rejimi olarak gören, ancak yetersiz bulan ve aşkın bir cumhuriyet arayan sol kuşak ise yerle bir edilmiş, Recep Tayyip Erdoğan ve Abdullah Gül'de cisimleşen 1970'lerin gericiliği halklaşmıştır. Bu gerici kesimin kitleselliği askeri darbenin yardımıyla zaman içinde olağanüstü boyutlarda büyümüştür. Ama bu yığınsallık yine de ülkenin yarısını etkileyebilmiştir, diğer yarısı boyun eğmeyi en azından reddetme yanlısıdır. Cumhuriyet düşmanlığı iki parçalı bir ülke yaratmış durumdadır.

Fakat böyle sorunların, Akyol kuşağının ajandasında pek yer almadığını görebiliyoruz. Kitap, daha doğrusu kitabı oluşturan yazılar, böyle bir bakış açısının ürünü.

Erdoğan İslamcı değil, Çiğdem Akyol ve arkadaşlarına göre, ancak, bakış açısına göre değişen ölçülerde, Alman kamuoyunda çok sık atfedildiği gibi, çok iyi veya en kötüsünden "bir taktik adamı". Bir biat toplumu isteyen Türkiye ve dinci lidere böyle de bakılabilir elbette: "Bu toplumun satın alması, tüketmesi, sineye çekmesi, ama Erdoğan'ın düşüncelerine karşı da ayaklanmaması gerekiyor." Bunu anladığını varsayabileceğimiz Çiğdem Akyol'a göre, eski dostlarını kolayca unutan veya tasfiye eden, düşmanlarını ise asla unutmayan Erdoğan böylece bir otoriterlik büyüttü ve Türkiye'yi bir korku ülkesi yapmayı başardı. Baskıların, terör saldırılarının ardı arkasının kesilmedi, Kürtlerin de kendilerini artık güvende hissetmediği, en ücra köşelere kadar Erdoğan'ın adamlarının yerleştiği bir Türkiye'dir sahnedeki. (s. 15) Çiğdem Akyol, bu gözlemlerine şunu ekliyor: "Erdoğan cazibesini yitireli çok oldu, ama alternatifi yok." (s. 17) Erdoğan ve hiper merkezi sistemi, Türkiye'yi Erdoğan'dan nefret edenler ve ona hayran olanlar arasında ikiye bölmüştür. Derin bir bölünmüşlük böyle açıklanıyor.

Türkiye için belki en son bir ileriye doğru reform hareketi olan 27 Mayıs 1960 ve sonrasındaki gelişmeleri Çiğdem Akyol, 383 sayfalık kitabın üç sayfasına sığdırabilmiş. Böylece Almanlar üç-beş generalin DP'yi tasfiye ettiğini, Menderes'i de asıverdiğini öğreniyor. Bu kolaycılıkla Çiğdem Akyol'un tüm bir Batı medyasını en kılcal damarlarına kadar temsil ettiği söylenebilir. Birçok doğrunun içine küçük dozlarda metropol körlüğü, bencilliği ve çıkarcılığı yerleştirmeyi başarmıştır.

Görüp anlattığı Türkiye'de Mustafa Kemal, vahşice, adeta kırbaçla uygulanmış reformların sahibidir ve bu reformlarla, ki bir Türk-Kürt gericisinin sözlerini neredeyse aynen yineleyerek yazıyor Akyol, "toplumda kısmen travma yaratmıştır." (s. 32) Tabii, Erdoğan'ı Atatürk

ÇİĞDEM AKYOL DA CUMHURİYETİ TRAVMA SAYANLARDAN.

TALEPLERİ KARŞILAMASA AKYOLLARA EKMEK VERMEZLER.

ve hatta İzmir suikastı ile açıklamaya çalışmak da bu çizginin normal bir ürünü sayılmak gerekir. Her türlü kötülüğün temelinde, Atatürk'ün ve cumhuriyetin zorbalıkla kurduğu aydınlanmacı rejim yatmaktadır. Sorumuz, tekrar olsa da, şudur: Eğer Akyol, böyle bir talebe karşılık vermeseydi, vermese, bugün geldiği noktaya gelebilir miydi? Ya da arkadaşları, yerden pıtrak gibi birdenbire bitiveren çok sayıda Türkiye kökenli yazar, gazeteci, sanatçı acaba merkezi kültür endüstrisinin ve medyanın Türkiye resmini paylaşmasalar, bu piyasada kendilerine bir yer bulabilirler mi? Çok zor olduğunu kabul etmek zorundayız ve bu zorunluluk doğrusu o çok övülen "hiper özgürlükçü" Batı medyasına pek yakışmıyor.

ADAM ASLINDA DEMOKRAT DA...

Çiğdem Akyol için Erdoğan, özellikle iktidarının ilk yıllarında ve bir biçimde, mutlaka demokrasiye hizmet noktasından geçiş yapmaktadır. Şöyle yazabiliyor örneğin:

"Erdoğan'ın Kürtler ve Ermenilerle ilgili eylemlerinden şu sonuç çıkarılabilir: Erdoğan'ın kendisini son derece hareketli ve açık gösterdiği, karşılaştığı direnişe karşı da eski kurum ve fikirlerden yüzgeri ettiği fakat umutlu böyle bir başlangıcı sadece soğuma ve ayılma değil, Erdoğan tarafından kışkırtılmış ve ateşlenmiş bir tırmandırma süreci izledi. (...) Erdoğan'ın iki ihtilafta da kanıtladığı şey, siyasal iktidarı için hedefe hizmet ettiği sürece memnuniyetle taviz vermeye hazır olmasıdır." (s. 285)

İyimser ve iyilikçi okur, burada yazarın Erdoğan karşıtı bir tutuma eğilim gösterdiğini saptayacaktır. Ancak gerçekten öyle mi? Erdoğan'ın Suriye politikasını eleştiren Akyol, "komşu ülkedeki cinayetlere seyirci kalmakla, buna karşı hiçbir şe yapmamakla" suçladığı Erdoğan'ın istese sınırı kapatabileceğini, nitekim bunu Ermenistan sınırında yaptığını hatırlatıyor. (s. 290) Bir genelleme mümkündür: Kitapta Türkiye'yle ilgili vurgular hep, ülkenin temellerinde yatan, iyice aşınmış ve neredeyse yok olma aşamasına gelmiş

ilerlemeci, aydınlanmacı renklerin ne denli antidemokratik olduğuna yönelik vurgularla paralel gidiyor. Ermeni felaketiyle ilgili çağrışımlar bunlardan sadece biri: Erdoğan'ın, etnik ve dinsel renklerin baskı altında tutulduğu bir cumhuriyet rejimine karşı muhalefet ettiğini hiç unutmuyor Çiğdem Akyol. Unutturmuyor da.

Yazar, Türkiye'yi içeriden biraz olsun tanıyan ve kendisine muhalif bir rol biçen herkesi utandıracak kadar açık sözlüdür. Erdoğan, Akyol'a göre, başbakan sıfatıyla görevi devraldığında, "olumlu bir toplumsal dönüşümün teşvikçisi, yönlendiricisi" imiş: "Kürtlerle barışmayı arıyor, komşu üllkelerle barışçı ilişkiler kuruyordu, ekonomi canlanmıştı. Bugün ise barış süreci bitmiştir, ekonomi yerinde sayıyor, yan taraftaki iç savaş da Erdoğan'ın kuşkulu Suriye politikası nedeniyle çoktan bir iç politika sorunu halini aldı. Daha birkaç yıl önce istikrarlı olan Türkiye, bugün perişan durumdadır." (s. 349-350)

Erdoğan'ın bir sera atmosferinde harıl harıl kendi Müslüman otokrasisini yerleştirmek için çalıştığını iddia eden (s. 350) Akyol'un bu derleme kitabı, benzerleri gibi, aslında: Yüzde 90-95'lik bir oranda kimsenin karşı çıkamayacağı kadar sahih bilgilerle dolu. Özellikle Türkçeliler için herhangi bir yeniliği yoktur, ama her ne olursa olsun bunlar bilgidirler. Çıkarılan sonuçlar ise Türkiye'nin 1923'ten beri bir anlamsızlık, gereksizlik, hatta anomali olduğu yolunda. Böyle bir özet, mümkün. Bu ifadeleri aynen kullanamasa da, Akyol'a göre, Türkiye bir soykırım cumhuriyetidir ve arkasından kimsenin ağlaması gerekmemektedir. Bu duygunun, Akyol'a en azından bir süre Almanca ana akım medya içinde bir yer açtığı ileri sürülebilir. Yine de akıcı Almancasıyla, Türkçenin Nuray Mert ve Aslı Aydıntaşbaş türü çakma zekâlarından daha yararlı olduğu açıktır. Neden yer açılmasın?

Çiğdem Akyol'da masal mı yok: Erdoğan 2003 itibariyle müflis ve çökmek üzere olan bir ülke devralmış, iktidarında da tek bir anmaya değer kriz yaşanmamıştır. (s. 303 ve sonrası) Kemal Derviş politikalarını üstlenip sürdüren Erdoğan hükümetleri, bu mirası satır satır uyguladığı için olmalı, ülke şaşırtıcı bir hızla ekonomik krizden çıkıp iyileşmeye başlamıştır. En azından o yola girmiştir. (s. 304) Böyle bayağılıklar...

Bu işlerle ilgili Türk okurlar için özetle söylemiş olalım: Biraz Nuray Mert, biraz Nilüfer Göle, biraz Ahmet-Mehmet Altan biraz Ruşen Çakır ve Aslı Aydıntaşbaş, Taraf-Radikal gazeteleri... Çiğdem Akyol işte bunların toplamıdır. Ancak bunların hepsinden sadece Çiğdem Akyol değil, Türkiye ve dünya meselesinde tüm bir Avrupa ana akım medyası türetilebilir.

Türkiye ekonomisinin şaşırtıcı iyilikte bir portresini veren bu Türkiye kökenli ve Almanca yazan gazetecinin derinlerdeki gerçek Türkiye'yi görmemiş olması mümkün mü? Veya görebilecek durumda olduğu söylenebilir mi? Neden bütün duyargaları dumura uğramıştır? Ama asıl soru şu: Akyol ve benzerlerinin gerçek Türkiye'yi görmesini acaba isteyen var mı, görseler ve dile getirseler, haber ve yorumlarına egemen medyada bir talep olur mu? En açığı: "Bunlara ekmek verilir mi?"

Modern Türk gazeteciliği ve gericiliğiyle Avrupa gazeteciliğinin nasıl örtüştüğüne yeni bir örnek bu biyografi, meraklısına önerilebilir. Hatta bu biyografinin aslında çok başka bir toplumsal kimliğin ("Akyollar kuşağı") resmi olduğunu düşünürsek, tersinden bakabilenlere, sözü geçen kitabı hararetle önermek gerekir.

KÜNYE | Impressum

Sorumlu Yönetmen
(V.i.S.d.P.):
Osman Çutsay

Sanat Yönetmeni
Artdirector:
Ömer Yaprakkıran

Yazışma Adresi:
info@avrupa-kultur.eu

Bizim **Aachen**

AACHEN VE ÇEVRESİ İÇİN TÜRKÇE DERGİ

Yakında Bizim **Aachen** dergisine küçük bir kardeş geliyor!
Sizin **Aachen** dergisi tamamen yerel bir haber dergisi olacak.
Bir ay Bizim **Aachen** dergisi, diğer ay Sizin **Aachen** dergisi ile
pek yakında her ay sizlerin karşınızda olacağız.

Sizin **Aachen**

AACHEN VE ÇEVRESİ İÇİN **TÜRKÇE HABER DERGİSİ**

www.01.avrupa-kultur.eu

www.02.avrupa-kultur.eu

www.03.avrupa-kultur.eu

www.04.avrupa-kultur.eu

www.05.avrupa-kultur.eu

www.avrupa-kultur.eu

GÖÇ ANLAŞMASININ 55'İNCİ YILI MÜNİH'TE TARTIŞILARAK KUTLANACAK

Genç kuşağın

MÜNİH

Türkiye ile Federal Almanya arasında imzalanan işgücü göçü anlaşmasının 55'inci yıldönümü Münih'te de bir toplantıyla tartışmaya açılıyor. Göç süreci ve sonuçlarının masaya yatırılacağı toplantı BIM e.V (Bavyera Göç Enstitüsü) tarafından 11 Kasım 2016 Cuma akşamı gerçekleştirilecek. Nikolaiplatz 1b adresindeki Seidlvilla'da düzenlenen toplantı saat 18.00'de başlayacak, ancak konuklar saat 17.00'den itibaren salona girebilecek.

Birinci kuşağın torunlarının Almanya'daki geleceği ile ilgili geçici bir bilanço çıkarmaya çalışacaklarını belirten BIM e.V. Başkanı Zeki Genç, 55 yılın dökümünün tek bir toplantıyla özetlenmesinin mümkün olamayacağını hatırlatarak, "Ancak sürecin bugüne ve yarına uzanacak sonuçlarını sürekli gündemde tutmamız gerektiğini biliyoruz. Bu tür tartışmalı toplantıların sıklaştırılmasından yanayız" dedi. Kendisinin ikinci kuşağın bir temsilcisi olduğunu belirten Zeki Genç, amaç ve etkinlik planlarını 11 Kasım toplantısı çerçevesinde şöyle açıkladı:

"BIM e.V. kamu yararına bir dernektir. Kendisini Almanya'ya göçün tarihsel sorunlarına ve sonuçlarına vakfeden bir kuruluş bu. Göç sürecinin belge ve malzemelerini toplamak, bunları Almanya'ya göç sorunları çerçevesinde düzenlenecek sergiler ve araştırma projeleri için kullanıma sunmak, toplantılar düzenlemek, bu konu üzerinde uzmanlaşmış bir kütüphane kurmak ve Münih'in bir parçası olarak da 'Alman Göç Tarihi Müzesi' açmak, etkinliklerimizi oluşturuyor.

30 Ekim 1961'de Bad Godesberg'de iki ülke yetkilileri arasında imzalanan anlaşmayla Türk işçilerinin Almanya'ya gelişi yasal bir temele kavuşmuştu. Bu yıl bu

"BIM E.V. KAMU YARARINA BİR DERNEKTİR. KENDİNİ GÖÇÜN TARİHSEL SORUNLARINA VE SONUÇLARINA VAKFEDEN BİR KURULUŞ...

göç toplantısı

anlaşmanın 55'inci yılını yaşıyoruz. Ne Federal Almanya ne de Türkiye o günlerde bu anlaşmanın günümüze uzanan inanılmaz boyutlardaki sonuçlarını tahayyül edebilirdi. Konuk işçiler döneminden bugünlere gelindi. Bu ilişkinin sonuçları ve bugünkü kuşaklar üzerindeki etkisi gerçekten büyük oldu. İşte 11 Kasım'da ilk kuşağın torunları ve Alman toplumuyla bir araya gelip bu tarihsel olayın sonuçlarını masaya yatıracağız. Gecede, Türkiye'ye dönüş yapanların Alman ölçüleriyle Denizli'de yeni kurdukları bir fabrika örneğinden hareketle, Türkiye ekonomisinde bu ilişkilerin etkisini görünür kılmayı amaçlıyoruz. Almanya'da Türkçenin bugün ve yarını, nasıl bir dil olduğu, nasıl geliştiği veya gerilediği de gündemimizde. Ayrıca 'azınlık sorunu ve Türk toplumu' çerçevesinde bir tartışma gerçekleştireceğiz. Konuk işçilerin torunları bu ülkede geleceklerini nasıl kuracaklar, bunu konu edineceğiz."

BU İLİŞKİNİN SONUÇLARI VE BUGÜNKÜ KUŞAKLAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ GERÇEKTEN BÜYÜK OLDU

BIM Başkanı Genç, 2017'de de bu mikro proje çerçevesindeki okuma günleriyle etkinliklerini derinleştireceklerini, bunun için MORGEN ve Münih ile Nürnberg'den değişik Türk dernekleriyle işbirliği yapacaklarını kaydetti. Genç, **"Özellikle 11 Kasım'daki toplantıya yeni kuşak ve Alman toplumu yoğun bir katılım göstermeli. Benimle 0176 92961037 numaralı telefondan veya derneğimiz BIM e.V. üzerinden kolayca bağlantı kurulabilir"** diye konuştu.

Toplantının adresi:
Seidlvilla Verein e.V.
Nikolaiplatz 1b
80802 München

US JOS
NEW
Linoleum
Incrusta

Frankfurt
Seyahatnamesi
AHMET HAŞİM
Grafik Roman olarak
YAKINDA!

SYMPOSIUM

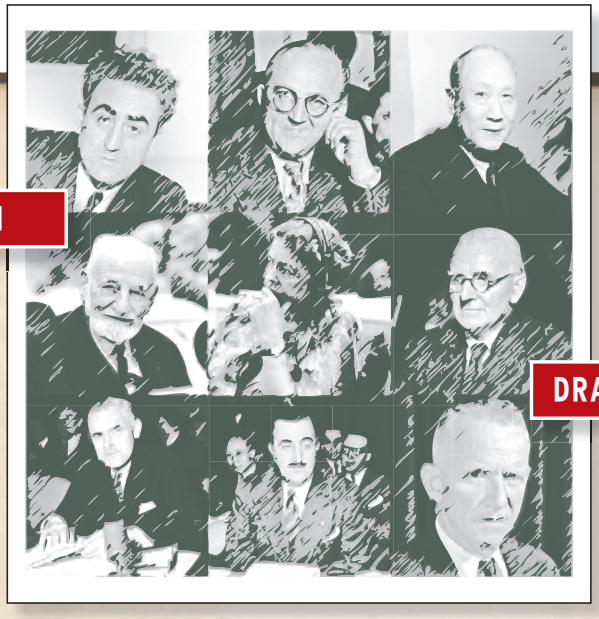

DRAFTING COMMITTEE 1948

© UN PHOTO

ERWEITERUNG des MENSCHENRECHTS auf BILDUNG - 2018

„Die Idee“

Prof. Dr. Wolfgang Jantzen - Prof. Dr. Michael Klundt - Prof. Dr. Marlies W. Fröse

„Die Gegenwart der Erziehungs- und Bildungspraxis aus Sicht Internationaler Organisationen und Lehrergewerkschaften“

Marlis Tepe - Kumar Ratan

„Erfahrungen von Studenten und Schülern mit Bildungssystemen“

Frederik Eckerle - Derya Çıkılı - Alexandra A. Ftouli

Bekanntmachung des Projekts

„Erweiterung des Menschenrechts auf Bildung 2018“

Prof. Dr. Michael Winkler

29. Oktober 2016
Samstag

Universität zu Köln
Hauptgebäude - Hörsaal II
Albertus-Magnus-Platz 1

Anmeldung nicht erforderlich

Koordinationsleitung:

Prof. Dr. Michael Winkler
Prof. Dr. Heinz Sünker
Prof. Dr. Armin Bernhard
Prof. Dr. Marlies W. Fröse
Zeynel Korkmaz

Medienpartner: